

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

III. An virtus creandi creaturæ ut causæ principali connaturaliter
competere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

Etum à creante & re creata, ideo esset, quia nec possent res illæ produci per educationem, nec ab alio creari, quàm à solo Deo; sed hoc, etiam gratis duobus istis datis, non sufficit, ergo, &c. major sumitur ex Arriaga, qui hîc docet tales res non creari per creationem realiter distinctam: Probatur minor, quia ad creari (ut patet) præter non posse produci per educationem, nec ab alio posse creari quàm à solo Deo, requiritur poni extra causas determinatè, per unam potius quàm per duas creationes Dei totales, vel potius, per unam, quàm per alteram ex creationibus his duabus & aliis possibilibus, ad quas creationes terminandas, res, quæ nec potest per educationem produci, nec ab alio quàm solo Deo creari, potest habere indifferentiam (ut consideranti patebit) illa autem tolli non potest per aliud, quàm per creationem unam, vel plures Dei totales ab ea re realiter distinctas, ergo, &c.

xxi. Nec respondere debes rem, quæ nec potest produci per educationem, nec ab alio creari, quàm à solo Deo, non habere indifferentiam, ut unâ creatione totali, vel duabus Dei totalibus creetur; sed debere unâ creatione totali, non secus ac ipsa creatio totalis, cui identificatur, creari: id, inquam, respondere non potes, quia alius est conceptus formalis creationis, alius conceptus formalistalis rei; nam creatio ex conceptu suo formali est ultimò determinata ad esse creationem unam; res verò, quæ nec per educationem produci potest, nec ab alio, quàm solo Deo, creari, non est ultimò determinata ad esse creationem unam; quia sine processu in infinitum stat, quòd nec per educationem produci possit, nec ab alio quàm solo Deo creari, & sit indifferens ad terminandam unam, vel duas Dei creationes, ut consideranti patebit. Vnde

xxi. Colliges contra P. Comptonum, Physic. disp. 41. sect. 3. & alios, dari posse rem, quæ nec per educationem produci possit, nec ab alio, quàm solo Deo creari; quæ tamen creari debeat per creationem realiter à se distinctam; licet detur creatura, quæ nec per educationem produci posset, nec ab alio, quàm solo Deo creari ut quod, & tamen creari non debeat per creationem realiter à se distinctam; quia ista sunt longè diversa.

xxii. Objicies 1°. omnis creatura à Deo essentialiter pendet, & non accidentaliter, ergo per essentiam, & non medio accidente creationis.

xxiii. Respondeo distinguendo antecedens, omnis creatura à Deo essentialiter id est indispensabiliter (etiam per Deum) pendet, concedo antecedens; id est immediatè per essentiam, nego antecedens; stat enim indispensabiliter pendere, & pendere mediâ dependentiâ realiter distinctâ, sive illa proveniat ex necessario Dei in omnes creaturas dominio, sive ex limitatione ipsius creaturæ.

xxiv. Objicies 2°. res quæ exigunt creari, ut Angelus, anima rationalis, &c. seipsis habent effectum formalem creationis, videlicet esse independentes à subiecto, ergo non creantur creatione realiter distinctâ; probatur consequentia, quia illa esset superflua.

xxv. Respondeo distinguendo antecedens, res, &c. seipsis habent effectum formalem creationis inadæquatum, & pro ea parte, quæ est negativus, videlicet independentiam à subiecto, concedo antecedens; adæquatum & pro ea parte, quæ effectus ille est positivus, videlicet positio extra causas, communicatio existentia, &c. nego antecedens:

illum enim debet necessariò habere ab actione, positiva; nam illius effectus adæquatus, non est facere independentem à subiecto, sed productum independentem à subiecto.

xxvi. Objicies 3°. vel illa actio realiter distincta à re exigente creari, esset accidens, vel substantia? non secundum; quia est de Prædicamento actionis, & non substantiæ; item est extra conceptum essentialem substantiæ, ut patet à fortiori ex dictis de unione inter extrema substantialia: non etiam primum, quia cum accidens debeat esse in subiecto, creatio deberet esse in termino suo tanquam subiecto, & sic daretur naturaliter mutua dependentia & prioritas, in genere causæ materialis & efficientis; nam terminus esset prior creatione, utpote illius causæ materialis, & proinde ab ipso pendens: & creatio esset prior suo termino, utpote ipsius causalitatis efficiens, & proinde ab ipsa pendens, ergo, &c.

xxvii. Respondeo concedendo antecedens pro prima parte, videlicet, quòd esset accidens; & ad ejus probationem distinguo, accidens debet esse in subiecto inhaesionis & tanquam causa materiali, nego antecedens: adhaesionis & tanquam termino intrinseco, ut patet ex dictis de unione, concedo antecedens: sicut enim proprium est creationis producere terminum suum extra subiectum inhaesionis, sive extra causam materiale, ita proprium est illius se ponere extra subiectum inhaesionis & causam materiale; nam modus existendi, quem habet & dat creatio, est esse extra causam materiale, ut consideranti patebit, & in eo distinguitur ab educatione; habet autem formaliter & ut quod, quod aliis dat materialiter & ut quod.

xxviii. Nec dicas materiam primam esse extra omne subiectum, etiam adhaesionis; non propterea tamen ejus creationem esse extra omne subiectum: contra enim est, quòd esse extra omne subiectum, etiam adhaesionis, non habeatur à creatione præcisè; quia res potest esse creata, & esse in subiecto adhaesionis, ut patet in anima rationali, sed à creatione & negatione talis subiecti, quàm creatio annexam non habet, uti materia.

D V B I V M I I I.

An virtus creandi creaturæ ut causæ principali connaturaliter competere possit.

Ante Resolutionem
xxix. Suppono 1°. inter Catholicos, contra Manichæos & Albigenes, item Avicen. (qui putavit Angelos superiores creasse inferiores, & inferiores res corporeas) certum esse Deum creasse quidquid de facto creatum est, ut patet, tum ex Scriptura Genes. 1°. in principio creavit Deus Cælum & terram. & Eccl. 1°. unus est altissimus Creator omnipotens. tum ex PP. Aug. lib. de Civit. Dei c. 24°. & tertio de Trinit. c. 8°. Nec boni, nec Angeli mali, possunt esse creatores alicujus rei, &c. 15. lib. 9. de Genes. ad litteram, create naturam nullus Angelus potest, neque se ipsum. item ex Athanas. contra Arianos serm. 3°. administrare creaturam, & servorum est, condere autem & creare solum Dei, ejusque Verbi & sapientiæ. Denique ex nostro Cyril. Alex. lib. 2°. contra Iulian. ubi dicit producere ut Creatorem, &c. propria sunt solius, & omnium summe substantiæ. Hinc

xxx. Suppono 2°. nulli creaturæ de facto concessam esse creandi connaturaliter virtutem; quia cum sit Deo propria, sine sufficienti fundamento

& autoritate asseri non debet esse creaturæ communicatam; unde solum esse potest dubium, an de possibili concedi non possit; v. g. an Deus non posset creare aliquod agens, quod connaturaliter posset creare, sicut pleraque possunt naturaliter generare.

xxxii. Suppono 30. ex RR. PP. Vasquez 1. p. Disp. 77. c. 5. n. 18. Raynando Disp. 83. Theologiæ moralis q. 5. art. 20. num. 300. Erize tom. 40. d. 40. n. 82. Fafol. 1. p. q. 7. a. 4. d. 12. n. 12. & q. 12. Mol. 1. p. q. 12. d. 1. concl. 4. Valentia tom. 4. d. 1. q. 3. p. 3. §. *ideo plenius*. Tanner. 1. p. d. 2. q. 11. d. 4. num. 4. Ripald. 1. 10. de ente supern. d. 11. f. 3. num. 12. Granado tr. de Potentia Dei d. 9. n. 14. Arriag. d. 11. Phys. f. 4. Oviedo cont. 9. Physicæ p. 7. §. 2. n. 7. & Comptono Phys. Disp. 27. sect. 1. qui illos & alios citat sufficere ut dicamus illud esse per Deum possibile, in quo contradictionem & repugnantiam, post debitum examen, non invenimus.

RESOLUTIO I.

xxxiii. **D**ico 1. attenta præcisè autoritate sanctorum Patrum, Theologorum, ac Philosophorum, vis creandi non est connaturaliter communicabilis creaturæ ut causæ principali, sic nempe ut possibilis dicatur creatura aliqua, cui connaturalis sit vis creandi, uti igni vis calefaciendi.

xxxiiii. Probatur, quia illa est ferè omnium sententia, in eo fundata, 10. quod supponant virtutem connaturaliter creandi per modum causæ principalis involvere aliquam omnipotentiam, ac proinde ita esse Deo propriam, ut nulli creaturæ, etiam possibili, modo dicto communicari possit: 20. in eo, quod dicant verbum esse Deum, quia potest creare: quia tamen 1a ratio non est efficax, & pro 2a melius dicitur Verbum esse Deum, quia virtus creandi illi sicut Deo Patri tribuitur, puta sine limitatione: autoritatem hinc veneramus, rationes autem sequenti Resolutione examinamus.

RESOLUTIO II.

xxxiv. **D**ico 20. attentè præcisè ratione naturali, vis creandi est connaturaliter communicabilis creaturæ ut causæ principali. est Durandi in 2um dist. 1. q. 4. Arriagæ Phys. dist. 11. sect. 5. contra alios communiter excepto Eximio P. nostro Bachone in 1um sent. dist. 43. ubi ad stipularur, quidam tamen de suo sensu gloriantes, Dei potentiam sub mensura coarctare conati sunt: cum enim dicunt, hucusque potest Deus, & non amplius, quid hoc est aliud, quam ejus potentiam, quæ infinita est, concludere, & restringere ad mensuram, &c.

xxxv. Probatur 10. sicut Deus qui dat esse, dare potest operari, ita Deus qui dat tali modo esse, videlicet ex nihilo sui & subjecti, dare potest tali modo operari, videlicet ex nihilo effectus & subjecti, ergo, &c.

xxxvi. Probatur sequela antecedentis, quia non aliter inter se differunt esse ex nihilo sui & subjecti, & operari ex nihilo effectus & subjecti, quam esse & operari, nam ex parte modi nulla est distinctio, ut patet, ergo, &c.

xxxvii. Nec inferas: ergo sicut esse convenit operari naturaliter; ita esse ex nihilo sui & subjecti convenit operari naturaliter ex nihilo effectus & subjecti; quia id quidem negamus de esse rei, quæ existit vel existit, propter autoritatem Scripturæ &

sanctorum Patrum supra; concedimus tamen de esse rei alicujus possibilis; alicujus (inquam) quia nequidem omni rei, cui convenit esse, convenit operari; ac proinde nec omnes res possibilis, cui convenit esse ex nihilo sui & subjecti, convenit operari ex nihilo effectus & subjecti.

xxxviii. Probatur 20. Creationi, quæ est creatura, de facto convenit esse ex nihilo sui & subjecti, & operari, saltem ut quo, ex nihilo effectus & subjecti, ergo & alteri creaturæ possibili convenire potest esse ex nihilo sui & subjecti, & operari ut quod ex nihilo effectus & subjecti; probatur consequentia, quia operari ut quod & ut quo non nisi finitè differunt, ut patet in calore & calefactione.

xxxix. Probatur 30. Creatio causæ principalis præsupponit potentiam, vel finitam in causa principali, vel infinitam? si primum habemus intentum, quia (ut fatentur) qualibet potentia finita, connaturaliter alicui creaturæ convenire potest: non secundum, 10. quia effectus finitus & a fortiori creatio effectus finiti, sunt finiti; finitum verò non præsupponit potentiam infinitam: 20. absente subjecto, omnis productio est creatio; atqui causalitas materialis sive præsentia passiva subjecti, aut necessitas ejus, non se tenet ex parte agentis, sed ex parte effectus exigentis in illo produci; ergo omnis actio agentis ex parte agentis est creatio; & per consequens quodlibet agens ex parte sua habet vires ad creandum, si effectus ex parte sua non exigerent produci in subjecto; ergo creatio non præsupponit potentiam infinitam. Ex his

xl. Confirmatur 10. causalitas materialis, sive præsentia passiva subjecti, non augeat vires agentis creati principalis; ergo hoc quantum est ex parte sua, agere potest illo absente: sed si ageret absente subjecto, crearet per modum causæ principalis creaturæ, dum si esset aliunde æquè perfectum ac effectus, ergo, &c. probatur antecedens, quia ut lib. 10. Phys. Disp. 33. dub. 40. vidimus, subjectum nullum habet influxum realem à se egredientem in effectum, necessitasque subjecti tenet se ex parte effectus, non ex parte agentis, ut statim diximus: unde si constaret, quod effectus connaturalis alicujus creaturæ non exigeret produci in subjecto, constaret creaturam creare posse connaturaliter, ergo, &c.

xli. Confirmatur 20. ad creationem, &c. ut sumum requiri potest omnipotentia: sed omnipotentia creata & cum dependentia à Deo, videtur communicari posse connaturaliter creaturæ, ergo, &c. Probatur minor (quæ forè alicui videbitur exotica, sed immeritò, si attendat nos rationem naturalem hinc præcisè spectare, & eam secundum autoritatem omnino improbare) quia omne attributum & perfectio Dei, creaturæ connaturaliter communicari potest, excepta independentià limitationis in aliquo genere, quam Deus in omni genere includit, & per illam præcisè distinguitur ab omni creatura existente & possibili, ut consideranti patebit, ergo, &c. hoc assumptum ex professo probatur Disp. sequenti Dub. 50.

xlii. Confirmatur 30. ex non repugnantia, ut solutione argumentorum patebit, in qua sola fundat hanc sententiam Arriag., &c.

xliii. Mirum quantum contra hanc Confirmationem Adversarii urgeant sequens argumentum: etiam in opposito non apparet repugnantia, ergo oppositum sit: in similibus autem dubiis facti (inquiunt) est suspendendum judicium, ne temere pro utraque parte judi-

judicetur. Sed frustra urgent; quia licet concedam non statim non esse res repugnantiam à parte rei (maximè si captioni nostræ non satis proportionata sit, uti est peccatum originale de quo Augustinus contra Iulianum disputans, *Quid autem ait, horum sit verum, lubentius disco, quam dico, ne videar docere, quod nescio*), hoc ipso, quod intellectui (præsertim rudis rustici) non appareat: item licet consequenter concedam rusticum rudem (de quo Suarez, dum Metaph. Disp. 30. sect. 17. n. 26. ait, ubi in huiusmodi rebus (puta fidei) impossibilitas, se ejus menti ingerit, meritò suspendit iudicium) imprudenter moveri ad iudicandum repugnantiam non esse, ex eo quod illi non appareat, præsertim si viri docti & oculatiores, quod sit, iudicent: nego tamen, & id ab omnibus negandum puto, virum doctum improbabilius, & imprudenter iudicaturum, si discussis, pro parte opposita, Theologorum & Philosophorum argumentis, & probabiliter solutis, iudicet (quod hic facit doctissimus P. Arriaga, & nos post illum) & inferat id ipsum fieri, quod sententia opposita renuit; & revera alioqui vix video quis esse posset prudens probabilium arbiter & iudex. Vnde R. P. Suarez (præter supra citatos) lib. 10. de Angelis cap. 15. n. 3. contentus ero brevi Responsione fundamentorum; quia eo ipso quod ex parte rei non ostenditur, neque ostendi potest implicantiæ, probatur id fieri posse à Deo: & Vasquez 1. p. Disp. 77. cont. 5. n. 18. hoc autem manifestum erit, si solverimus rationes, quæ huic sententiæ solent opponi. Profectò quis usum Scholæ novit, & negat in ea usum horum, aut similium argumentorum, nihil obstat, ergo ita est: nulla apparet disparitas, ergo nulla est; consequentiamq; censeri legitimam, quamdiu adferri non potest obstaculum, aut disparitas; quia responderi debet, obstat, est disparitas, &c. ut patet: unde ad hoc Nominalium Axioma: non sunt multiplicanda entia sine necessitate, Respondens esse necessitatem, ordinariè obligatur ad eam adferendam.

XLIV. Obijcies 1°. effectus universalissimi sunt causæ universalissimæ; sed effectus per creationem, utpote ens ut ens, est universalissimus; ergo Dei causæ universalissimæ.

XLV. Resp. 1°. concessa maiore, transeat minor; nego consequentiam; nam ut summum debet esse entis dependenter à Deo omnipotentis ut patet, quod non necessariò est Deus, ut diximus, sed potest esse creatura. Vide dicta numero 39.

XLVI. Resp. 2°. negando minorem, quia per ens ut ens, vel intelligitur ens in communi & in abstracto? & hoc non; quia illud nullo modo est realiter producibile, ut patet; vel quidlibet ens particulare? & hoc etiam non; quia nec generationes sunt effectus per creationem; nec effectus per creationem sunt cujuscunque creatoris, magis quam effectus per generationem sint cujuscunque genitoris, sicut enim hic ad certa generabilia esse potest determinatus, & non ad plura; ita ille ad certa creabilia, & non ad plura, determinatus esse potest.

XLVII. Obijcies 2°. ista creatura esset corporea, vel incorporea? non corporea; quia cum haberet materiam, non posset extra illam operari: non incorporea, quia hæc debet agere mediantibus accidentibus, scilicet intellectione & volitione; accidentia autem non sunt sufficientia ad creandum, ergo, &c.

XLVIII. Resp. 1°. esse corpoream, posse tamen operari extra materiam, sive non materiale producere,

sicut substantia potest operari non substantiam, sive accidens; licet enim creatura corporea includat materiam; non tamen necessariò operatur in materia; siquidem materia non determinat illam ad opus, hoc, vel illo modo, extra se ponendum, sed tantum ad esse substantiam compositam materialem; illa autem determinatio à sola forma provenit, cum hæc sola, sit activa ad extra.

XLIX. Resp. 2°. posse etiam esse incorpoream, & operari immediatè ut principium quo per creationem, tam substantias, quam accidentia; nam substantiæ sunt immediatè ut principia quo operative ad extra: si verò debeat esse intellectiva, volitiva, &c. (quod gratis dicitur) dicendum est non operari medià intellectione, volitione, &c. tanquam principis efficientibus, sed tanquam principis dirigentibus. Ex his duabus solutionibus

I. Colliges Axioma, quo fundatur sententia Scoti, videlicet *modus operandi, sequitur modum essendi*, non posse contra nos urgeri; quod etiam patet ex Angelo, qui est substantia spiritualis indivisibilis & permanens, operatur tamen accidens materiale, divisibile & successivum: unde istius Axiomatis potest esse hic sensus, *modus operandi*, id est existentia operationis *sequitur modum essendi*, id est existentiam essentia, sive causæ à qua egreditur.

LI. Obijcies 3°. virtus creandi est infinita, ergo, &c. Probatur antecedens, quia quo magis distat terminus à subiecto, eò maiorem virtutem requirit; sed in creatione distat infinitè tanquam ens à non ente, quia est ex nihilo; ergo virtus creandi est infinita.

LII. Respondeo 1°. transeat antecedens, juxta confirmationem secundam, nego consequentiam.

LIII. Resp. 2°. negando antecedens, 1°. quia, ut patet ex probatione tertia, non est ex parte sua maior virtute generandi; 2°. quia illius terminus est finitus, ergo ipsa non debet esse infinita, sive inter ipsum & nihil sit distantia infinita, sive non: 3°. ens à non ente non distat infinitè, tum quia inter ens & non ens nihil mediat, tum quia ens tantum excedit non ens secundum suam entitatem, quæ est finita.

LIV. Obijcies 4°. illa creatura esset perfectior Angelo, vel non? non primum, quia Angeli dicuntur constituere supremum ordinem creaturarum; neque etiam secundum, quia creare posset, quod Angeli non possunt, ergo, &c.

LV. Resp. fore perfectiorem, vel imperfectiorem, ut vis; perfectiorem quidem in modo operandi, & imperfectiorem in substantiâ, si velis Angelos tot partibus essentialibus ipsam excedere, ut compensent & superent perfectionem modi operandi istius creaturæ: adde tamen posse dici etiam in substantiâ perfectiorem; quia Angeli ut summum respectu creaturarum existentium constituunt supremum ordinem, ne dixeris tamen propterea debere de facto dari, quia non omnes rerum possibilitatum ordines debent de facto dari, ut malè vult Suarez, & parum conformiter ad sua principia, quibus docet esse possibile corpus completum simplex, & tamen de facto non dari.

LVI. Obijcies 5°. Creatio est actio causæ efficientis, quæ operari potest independenter à concursu causæ materialis, & à concursu alterius causæ efficientis; sed creatura non est causa efficiens, quæ operari potest independenter à concursu alterius causæ efficientis, videlicet Dei, ergo, &c.

Respondet

LVII. Respondeo negando maiorem, quia id ipsum est, quod queritur hic: an creatio, scilicet, sit talis actio; & talem esse, gratis (attenta sola ratione) fingitur; deinde creatio est actio Patris in Divinis, qui tamen ad extra operari non potest independentem à concursu Filii & Spiritus sancti causarum efficientium ab ipso distinctarum: denique, casu quo Angelus à Deo ad producendum Angelum, aut animam rationalem, assumeretur, sequitur illum, nec creatum iri, quia ejus productio non est actio causae efficientis, quae operari possit independentem à concursu Dei causae efficientis: nec generatum, quia ipsius productio erit independentem à subjecto, sive causa materiali; non datur vero actio media inter generativam & creativam, quam isti Recentiores fingere debent, si consequenter loqui velint.

LVIII. Objicies 6^a. ex P. Oviedo ideo creatura non potest operari immanenter, nisi per actionem receptam in ipsa; quia operatio immanens à creaturâ procedit, ergo nec potest dari creatura, quae operetur transeunter, nisi per operationem in subjecto extraneo receptam; quia operatio talis transiens à creatura procedit.

LIX. Respondeo negando antecedens, 1°. quia falsum est creaturam non posse per modum principii inaequati operari immanenter per actionem receptam immanenter in alio, uti Deus nobiscum operatur actiones immanentes: 2°. operatio immanens, non ideo in ipsa creatura operante immanenter recipitur, quia procedit à creaturâ; alioqui & transiens deberet in ipsa creatura immanenter operante recipi; sed ab eo, quod ordinariè, in ipsa creatura immanenter operante recipiatur.

LX. Objicies 7^a. non potest actio aliqua naturalis habere perfectiorem modum essendi, quam principium adaequatum & totale à quo profluit, quod hic contingeret; quia principium illud includit, aut substantiam, aut accidentia dependentia à subjecto, ergo, &c.

LXI. Respondeo argumentum illud omnibus debere esse falsum; quia generatio semper habet simpliciorum modum essendi, quam suum principium totale, ut patet; si hunc possit, quidni & alium: deinde actio principium suum non respicit quatenus talem modum essendi habet, sed quia ipsam principiat, quod secundum se facit, & non quatenus talem modum essendi habet concomitantem, ut consideranti patebit. Ex his

LXII. Colliges à fortiori posse creaturam de facto existentem & possibilem assumi à Deo ad creandum per modum causae instrumentalis, sive aliquid, aut se nobilius, aut supra vires suae activitatis materialis, producentis: est contra Thomistas, Scotistas, Vasquez, Oviedum, &c. quod enim aliqui dicunt causam instrumentalem esse virtutem subordinatam alteri ad agendum, illamque alteram causam recipere tanquam ultimum suum complementum in ordine ad operandum, falsum est; quia calor secundum omnes est instrumentum ignis in ordine ad producendum alium ignem; ignem tamen non respicit tanquam ultimum illius complementum in ordine ad producendum alium ignem; nam si abesset, adhuc alium ignem produceret, ut constat ex praemissis Disp. 6^a. de causâ efficiente creatâ dubio 2°. adde causam instrumentalem hic non debere sumi in isto rigore, sed paulò latius, juxta illius definitionem à nobis traditam Disp. 5^a. dubio 1°.

LXIII. Miraberis forte, quod rationum objectarum auctores non citarim; sed mirari defines, si attendas nos rationes istas sic secundum se praecise considerare velle, ut ab omni autoritate praescindant; quia si autoritas attendatur, omnino dicendum putamus vim creandi per modum causae connaturalis & principalis, creaturae communicari non posse.

D V B I V M IV.

Quid Potentia obedientialis; & an sit in quolibet ad recipiendum & producendum quodlibet.

R E S O L U T I O I.

LXIV. **D**ico 1°. Potentia obedientialis est intrinseca cujusque rei entitas conjuncta cum qualitate intrinseca indebita, vel concursu Dei extraordinario, ad effectum, quem aliqui non posset, producendum. Ex hac definitione, quae in re debet esse communis.

LXV. Colliges potentiam obedientialem remotam & materialem esse ipsammet cujusque rei entitatem; proximam verò & in concreto esse cujusque rei entitatem in recto, & qualitatem intrinsecam indebitam, vel concursum Dei extraordinarium, cui conjungitur, & quem connotat in obliquo: unde potentia naturalis ab obedientiali in eo distinguitur, quod sit completa secundum entitatem rei, cujus est potentia, vel per causas secundas complebilis independentem à concursu Dei extraordinario: obedientialis verò incompleta secundum entitatem, & non nisi complebilis dependentem à concursu Dei extraordinario, quo producit dictam qualitatem intrinsecam, vel quo immediate cum creaturâ concurrat ad effectum indebitum.

R E S O L U T I O II.

LXVI. **D**ico 2°. in quolibet subjecto datur potentia passiva obedientialis ad recipiendam quamlibet formam non alligatam essentialiter determinato subjecto, uti est modus v.g. videtur esse authorum pro Resolutione sequenti citandorum, & videtur mihi (inquit P. Poncius hic) communissima contra Mastrium.

LXVII. Probatur 1°. quia majus obstaculum, quod adferri potest, est, quod forma spiritualis de subjecto materiali, materialis de subjecto spirituali educi non possit; sed contrarium probatum est Physic. lib. 1°. Disp. 3^a. dub. 5°. ergo, &c.

LXVIII. Probatur 2°. in humanitate datur potentia passiva obedientialis ad recipiendam unionem hypostaticam, imò, & in lapide, albedine, &c. ut ostendimus 3^a. parte & supra lib. 1°. Disp. 4. dub. 8°.; ergo à fortiori ad recipiendas alias formas, quae ad esse tam nobile ac divinum, subjectum non evehant.

LXIX. Confirmatur, potentiae cujuslibet passivae duplex est capacitas, una naturalis, supernaturalis alia: naturalis sola experientia dignoscitur, (ut omnes fatentur:) supernaturalis autem ex non repugnantiâ extensionis ad illas & illas formas, intelligi debet, sed non repugnat dari in quolibet subjecto potentiam passivam obedientialem ad recipiendam quamlibet formam, ergo, &c. Probatur major pro 2^a. parte; in qua tantum difficultas, quia apud omnes certum est majorem esse capacitatem supernaturalem passivam, quam naturalem; & cum illa per experientiam cognosci non possit, non est unde